

NĘDZIĆ (15) *impf*

inf nędzić (2). ◇ *praes 1 sg* nędzę (4). ◇ *2 sg* nędzisz (1). ◇ *3 sg* nędzi (2). ◇ *3 pl* nędzą (3). ◇ *praet 2 sg m* -ś nędził (1). ◇ *3 sg m* nędził (1). ◇ *con 3 pl subst* by nędziły (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. *Dręczyć, gnębić, trapić; affligere BartBydg, Mącz; laedere Vulg; tabefacere Mącz; opprimere PolAnt; occidere, exhaurire, inferre calamitatem a. cladem Cn (10) : BartBydg 210; Versat animum cupido regni, Obraca vmysl chćiwość pánowania/ to yeft/ trapi/ nędzi. Mącz 486a, 437d.*

nędzić kogo (6): SeklKat Z; Bo iákoś nędził przeciwniki náffe/ tákeś nas theż wyzywáiác vwielbił. Leop Sap 18/8; Mącz 130b; HistRzym 66v; Wziemi Izráelŕkiewy będzie mieć ośiadłość/ żeby iuż nie nędziły książeťa ludu mego BudBib Ez 45/8; PowodPr 69.

nędzić czym (1): Ty [Boże]/ żalem nędziłz/ á ftąd/ człowiek złoŕny Bierze śwą śmiáłość/ ná pośmiech żáłoŕny. GrabowSet F3v.

W połączeniu szeregowym (1): ludzi krześciańskie albo śwee [!]/ poddane/ dręcza [!]/ męcza [!]/ nędzą/ obciążaią/ lupią/ fercza ich niewinnie zakrwawiaią SeklKat Z.

Szereg: »nędzić i uciskać« [szyk 1:1] (2): HistRzym 66v; Dawid Prorok/ wśzytkie kłátwy y nieŕzcześcia przywodzi ná tych ktorzy bez miłosierdzia vbogich ludzi nędzą y vćifkáią. PowodPr 69.

2. *Ubożyć; depauperare, despoliare, dispoliare Mącz (3) : Depaupero, Vbożę/ nędzę/ w nędzę wprawiam. Mącz 285b, 409d.*

nędzić kogo (1): Wszytcyć więc i tę [!]/ nędzę [lege: nędzą], Co na wielkich stolech siedzą, Tego mi się wznawać nie chce, Co je kradną ich poborce BierRozm 20.

3. *Wycieńczać fizycznie; affligere, emaciare, macrum facere Mącz [kogo, co] (2) : Corpus affligit senectus, Stárość ciáło nędzi. Mącz 130b, 102a.*

Synonimy: 1. ciężyć, cisnąć, dokuczać, dolegać, dręczyć, frasować, gabać, gnąbić, gniesć, gryźć, karać, konać, męczyć, przenaśladować, ściskać, trapić, tresktać, uciskać; 2. lichocić, ubożyć, wyniszczać; 3. chudzić, suszyć.

Formacje współrdzenne: ponędzić. ponędzić się, przynędzić, wynędzić, znędzić, znędzić się; nędzieć, znędzieć; nędznieć, ponędznieć, wynędznieć, znędznieć; nędzować.

Cf NĘDZĄCY, NĘDZENIE, NĘDZON